

KRISTI FÖRKLARINGS ORTODOXA KYRKA

Birger Jarlsgatan 98, Box 19 027, 104 32-Stockholm, tel. 08-15 63 16

April - juli 2010

KRISTUS ÄR UPPSTÅNDEN!

Påskbudskap

av Ärkebiskop
Gabriel, den
Ekumeniske
Patriarkens exark

Predikan

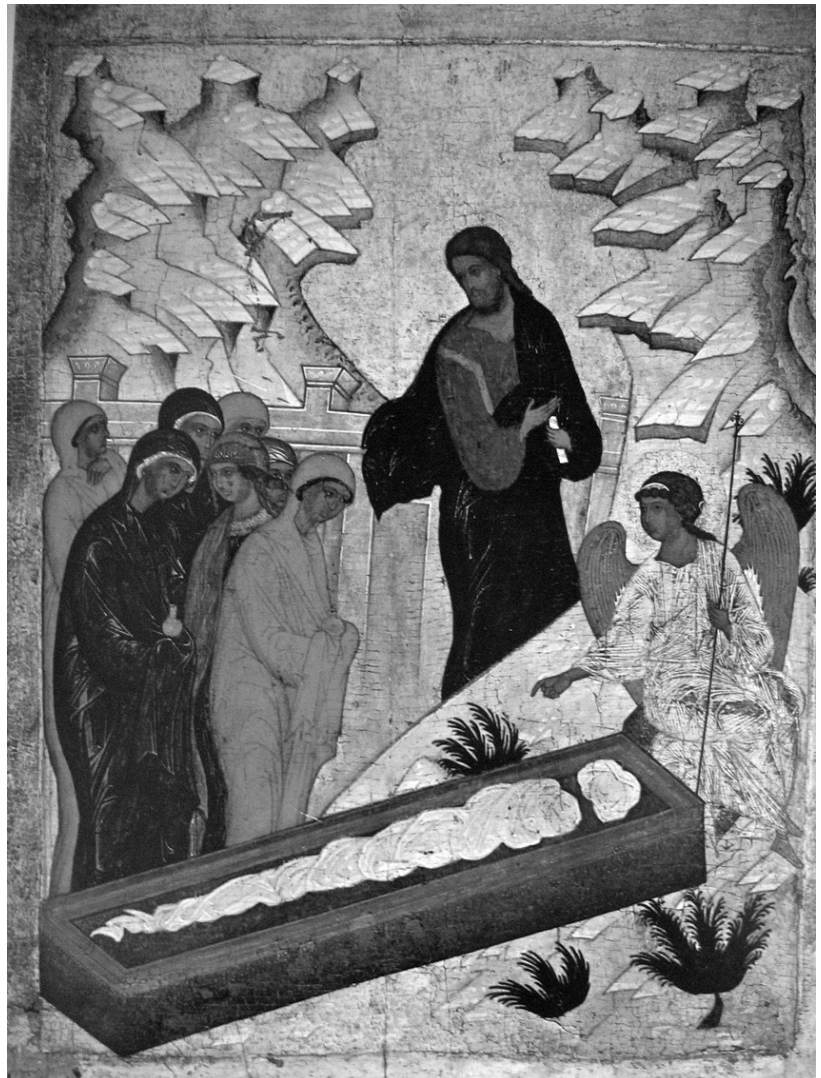
Samtal under de
heliga
Myrrabärerskornas
vecka av nymartyren
Metropoliten
Serafim (Tjitjagov)

Historia

Ikonostasen i Memels
historia

Vårt liv

Om allmänna
församlingsmötet den
16 maj

Heliga Myrrabärerskorna. Ikon av Novgorod, ca 1470

Kristi Förklarings ortodoxa församling
grundades år 1617. Församlingen ingår i det
Ryska Ortodoxa Ärkestiftet i Västeuropa, vars
administrativa centrum, Ärkebiskop,
Stiftsstyrelse och Teologiska institut Saint-
Serge finns i Paris. Sedan år 1931 är stiftet
upptaget i det Ekumeniska Patriarkatet i
Konstantinopel.

***Nuvarande Kristi Förklarings ortodoxa
kyrka*** invigdes år 1907 och är förklarad för
byggnadsminne.

***Ryska Ortodoxa Kyrkan - Kristi Förklarings
ortodoxa församling*** är ett i Sverige
registrerat trossamfund. Se vår hemsida
www.ryskaortodoxakyrkan.se

***Kristi Förklarings ortodoxa kyrkas
församlingsblad*** sänds gratis till
församlingens medlemmar, vilka erlagt
församlingsavgiften 1000:-/år. Övriga som
önskar få församlingsbladet bidrar till
kostnaderna genom insättning på
församlingens postgiro 15 77 95-6

Påskbudskap från Hans Högvördighet Ärkebiskop GABRIEL

”Min Frälsare, genom att du som Gud frivilligt offrade dig själv till Fadern som ett oslaktat och levande offer, uppreste du med dig hela Adams släkte när du uppstod ur graven.” (Påskkanon, Ode 6)

Kära bröder och systrar,

Kristus är uppstånden!

Jag är lycklig över att få hälsa er med detta glada utrop som vi alla enligt den uråldriga traditionen utväxlar vid Påskens ljusa och vackra fest.

Ja, må Herren vara vår glädje! Må han vidga våra hjärtan och hela vårt väsen den stund vi förstår att vi inte längre hålls fjättrade av synden och att dödens kval är tillintetgjorda.

Vi behöver verkligen en uppståndelse som är så full av kraft och hoppfulla tecken som den som gavs åt lärjungarna den tredje dagen för att komma till rätta med de falska föreställningar som vi gör oss av lidandet och korset, så att denna uppståndelse kan bli en källa till tro för oss. Ty det är endast genom Uppståndelsen som vi inte bara kan förstå hur Kristi kors kan ge oss förlåtelse för våra synder utan också med glädje uthärda korsets lidande. Då blir lidandet inte längre lidande utan delaktighet av härlighet, liksom den helige aposteln Paulus har sagt: ”Vi må dela hans lidande för att också bli delaktiga av hans härlighet.” (Rom 8:17)

Kära bröder och systrar, vi älskar alla friheten. Vi känner av oss själva hur viktig den är i våra liv. Men nu ger Kristus oss möjligheten att leva i denna frihet! Det är nämligen av kärlek som han Har låtit sig fastnaglas på korset och läggas i graven. Låt oss förstå det rätt! Det handlar om mycket mer än bara en försoning; det handlar om fullbordandet av hela frälsningens ekonomi! Det är nämligen som de heliga Fäderna säger: Inkarnationens mysterium upphör inte med den försonande korsfästelsen och återlösningen genom

blodet, för Kristus måste stiga ända ned i dödsrikets djup för att befria Adams barn, som befann sig ”i mörkrets och dödens skugga” (Luk 1:79), från ”syndens och dödens lag” (Rom 8:2). Således gör oss Kristus – den nye Adam, dödens besegrare – genom sin Uppståndelse till nya människor. Han ger oss på nytt förmågan att känna och älska Gud, att på nytt leva med Gud och att bli frälsta: ”Ordet blev människa för att vi i honom ska kunna bli Gud” (Den helige Athanasios den Store)

Men, bröder och systrar, vi får inte låta oss nöja med en glädjeric men kortvarig fest, utan vi ska leva av detta Uppståndelsens mysterium! Redan här, i denna världen, måste vi låta hela vårt väsen och hela vårt liv genomsyras av det glada utrop som vi utväxlar under dessa dagar: ”Kristus är uppstånden!”. Vi måste tro och handla i enlighet med detta, som aposteln Paulus säger: ”Om Kristus inte har uppstått, då är er tro meningslös och ni är kvar i era synder!” (1 Kor. 15:17)

Hur ska vi alltså göra? Det finns många medel som står till vårt förfogande för att konkretisera vår förening med Gud. Tänk på Stora Torsdagen! Den dagen förklarade Jesus allt för apostlarna om vad som skulle äga rum under de följande dagarna, men han lät inte nöja sig med bara en teoretisk utläggning. Redan innan stunden var inne erbjöd han dem att vara i fullständig förening med honom, vilket redan innebar Frälsningen, genom att ge dem sin dyrbara Kropp och sitt dyrbara Blod. I den mystiska Måltiden är Kristus på samma gång offrad och uppstånden, död och levande! Minns hans egna ord: ”Detta *är* min kropp som blir bruten för er, detta *är* mitt blod som blir utgjutet för er”. Det är uppenbart att Herren inte hade kunnat säga detta utan att vara säker på vad som skulle ske senare. Vi befinner oss inte i något slags mytologi utan i Uppståndelsens konkreta verklighet. Varje gång vi närmar oss den heliga Kalken och smakar dess dyrbara innehåll avkläder vi oss synden och ikläder oss Kristi bländande skönhet. Ett sådant mysterium är möjligt endast genom Herrens stora barmhärtighet och hans ofattbara kärlek till människorna!

Detta är utan tvivel den underbaraste av alla följderna av vår Herres och Frälsares Jesu Kristi död och Uppståndelse. Genom att alla sakrament är förbundna med den Heliga Eukaristin njuter vi de frälsningsbringande frukterna av denna vackra fest som vi firar denna heliga dag när vi träder fram till den heliga Kalken och tar del av de heliga Gåvorna. Låt oss därför inte tveka! Låt oss ösa ur Frälsningens källa, låt oss vattnas av den gudomliga Kärlekens bägare och låt oss leva detta nya liv som har givits oss till del! Men det räcker inte att bara äta och dricka, för det är inte lämpligt att vi berikar endast oss själva med Guds barmhärtighet. Det som vi har fått oss till del, Guds Kärlek, är Guds själva väsen. Men i Gud delas kärleken i en oupphörlig rörelse mellan de tre Gudomliga Personerna.

När vi nu har blivit gudomliggjorda genom Uppståndelsen, låt oss handla följdriktigt och dela den kärlek som vi har fått gratis... Förvisso är det inte alltid lätt, men vi är här på jorden för att lära oss av vår ende läromästare och Herre, Jesus Kristus. Låt oss också be honom: Herre, lär mig att älska! Lär mig att leva i Uppståndelsen! Uppres mig i ditt ljus med alla mina bröder och giv mig att oupphörligen få sjunga: ”Kristus är uppstånden från de döda, med döden har han övervunnit döden och åt dem i gravarna har han gett liv!”

Med detta glädjerop, fyllt av fröjd och hopp, sänder jag er all min kärlek.

Samtal under de heliga myrrabärerskornas vecka

Nu är det de heliga myrrabärerskornas vecka. Efter påskhögtidens slut ihågkommer Kyrkan de heliga som för sin kärlek och sin hängivenhet för Kristus, för sin uppriktighet, självförlömmelse, för sitt lidande och sina tårar befanns värdiga att vara de första att skåda den uppståndne Frälsaren. Det var de heliga myrrabärerskorna. De är särskilt kära för den Ortodoxa Kyrkan därför att de är förknippade med olika händelser under Jesus Kristus jordiska liv. Som Mästarens närmaste medföljare tjänade de och hjälpte Honom i allt, de tillgodosåg Hans behov, de lättade Hans lidandesväg, de hade medlidande med Honom under Hans prövningar och plågor. Och i evighet kommer de att vara en förebild för hela den kristna världen i sin starka och levande kärlek, i sin förebild i fråga om ånger! Den heliga kärleken pånyttfödde dem till ett nytt och fromt liv, den uppenbarade för dem dem insikt i de Gudomliga dem att uthärda handla modigt, försonade med prövningar, lärde dem och flitigt arbete, och förde frälsande och fullständig och ära inför hela världen, Sons profetiska Ord. Varje som begrundar sin Herres ovillkorligen samtidigt underbara gestalter som Maria, som sitter vid hela sitt väsen lyssnar när eviga livet, eller den andra Magdalena, som tvättar sin med dyrbar myrra och långa vackra hår, och som sedan gråter på vägen till Golgata och som i gryningen på uppståndelsens dag springer till den ihjälplågade Jesus grav. Och slutligen alla kvinnorna som, förskräckta över att Jesus försvunnit ur graven, gråter i gränslös förtvivlan och som sedan i än större häpnad möter den Korsfäste på vägen när de springer för att berätta för apostlarna om det som hänt. De är våra hjärtan desto kärare och närmare eftersom de var lika enkla människor som vi, med alla mänskliga svagheter och brister, men genom sin ändlösa kärlek till Kristus omvandlades de helt och förändrades i själen, och de uppnådde rättfärdighet genom att i livet omsätta varje ord i Guds Sons lära. Genom denna sin

jordelivets mål och gav hemligheterna, lärde umbäranden och att dem med sorger och barmhärtighetsgärningar dem fram till en ånger och gav dem pris i enlighet med Guds älskande kristen själ jordiska liv, ser även myrrabärerskornas står hjärtat så nära: Herrens fötter och med Han undervisar om det Maria, Maria älskade Mästares fötter torkar dem med sitt

pånyttfödelse visade de heliga myrrabärerskorna på ett helt övertygande sätt för alla Kristi efterföljare, att en sådan frälsande omvandling inte bara var en möjlig utan också en nödvändig följd av deras uppriktighet och sannhet, och att denna omvandling sker genom den nåderika kraften i Evangeliets uppenbarelse, dess upplysande och stärkande kraft, förändligande, och i kallelsen till själens kraftprov. Och de som förmår gå denna väg erövrar Guds Rike som är sanning, frid och glädje i Helig Ande.

De heliga myrrabärerskornas väg var inte gåtfull, inte komplicerad, den var mycket enkel och helt begriplig för oss. De blev sanna genom sin kärlek till Kristus, och genom en fullständig ånger blev de botade och befriade från lidelserna. För att följa deras levande exempel så måste vi klart förstå vad en fullständig ånger är, vari den består och hur man ska uppnå den. Men är det verkligen rätt tid att tala om ånger nu? Det har ju bara gått två veckor sedan Stora fastan; nyligen har vi alla fastat, biktat oss och tagit den Heliga Nattvarden, och vi har i glädje mött Kristi Uppståndelses stora fest. Fastan har ju just tagit slut, ska vi då börja tala om ånger igen?

Dagens bildade allmänhet utmärker sig för ett religiöst och trosmissigt förfall, och levnadssätt och seder i det världsliga livet har gjort det helt omöjligt att från ambonen tala om ånger såsom det viktigaste och mest nödvändiga för människans liv idag och i framtiden.

Ingen av oss kan förstå vad som menas med fullständig ånger om vi inte erkänner vår kraftlöshet i kampen mot lidelser och om vi inte inser hur hopplös vår egen ånger är när hjärtat inte törstar efter nåd. Det räcker inte med vanlig ånger, det krävs ytterligare någonting. Och vad det är kan varje människa förstå, som kämpar med sina lidelser och sina tillkortakommanden. Hur smärtsamt är det inte för en sådan människa när hon, hugsvalad efter att ha fått syndernas förlåtelse och försonad med Gud och sig själv, full av hopp om att kunna stå emot frestelser och syndfulla lockelser, återigen faller och blir ensam med sitt samvete såsom en förhärdad brottsling. Ju mer en troende strävar efter rättfärdighet, desto mera och desto tydligare upptäcker han sin egen kraftlöshet: han vill uppnå det som är gott men gör det som är ont. Han strävar efter enhet med Gud men under gudstjänsten eller under bönen hemma börjar tankarna glida iväg, han drömmer, han funderar över sina göromål och affärer. Han bestämmer sig för att skoningslöst kämpa mot fördärvliga lidelser, avstå, han utmattar sin kropp, spåker den med fasta, och sedan – omärkligt för honom själv – besegras han av synden och med än större lidelse hänger han sig åt att falla. I kampen, under bönen, avger han löften till Gud eller till Guds Moder för att visa sin beslutsamhet att bara tjäna sanningen och leva ett fromt och värdigt liv. Men han förvandlas till en bedragare, en edsbrytare och han gråter av förtvivlan över sin svaghet inför det onda! Hur mycken blygsel, smärta och skam känner inte den troende människan inför sitt samvete!

Då finner den ångrande under bönen inte något annat lämpligt ord för sig själv än ”förtappad”, ty allt som var ljus inombords är nedsmutsat, fördärvat, förlorat, förstört; allt sant och upphöjt har utrotats av lögn och svek. En sådan uppriktig och medveten självförnedring och sådana självanklagelser är ett tecken på ödmjukhet och tjänar som förebud om en kommande läkedom, ty den högmodige ber aldrig om Guds nåds hjälp, utan vilken vi – som aposteln säger – inte förmår utföra något gott alls (1 Kor 15:10, Fil 2:13). ”Gud står emot de högmodiga, men de ödmjuka visar Han nåd, säger en annan apostel, – Böj er alltså ödmjukt under Guds starka hand, så att Han upphöjer er när tiden är inne, och kasta alla era bekymmer på Honom, ty han sörjer för er.” (1 Petr 5:5-7.) Och det är bara ett förkrossat hjärta som kan öppna sig för nåden som tröstar, uppmuntrar och

ger styrka. En sådan uppriktig människa, som ödmjukat sig i medvetandet om sina lidelser och brister, som erkänner sin förtappelse, börjar under bönen att stärkas av nåden; hennes sinne ljusnar alltmera, hennes tankar och handlingar blir fasta och de hinder försvinner som tidigare stått i vägen i kampen mot ondska och synd. Då närmar sig den troende återigen Herren och känner kraften i Hans nåd, under ångerns böner ber han redan brinnande om att undfå den nåd som återföder honom. Under dagar då hjärtat kallnar för Gud så blir han ännu mera övertygad om att det är omöjligt att botas från lidelserna utan Kristi nåd. Det räcker inte med ånger, dessutom krävs Kristi kraft som upplyser Guds nåd; därför måste man oupphörligen bönfalla, be och åkalla Herren så att Han hjälper oss att hela våra andliga sjukdomar, i det fulla och klara medvetandet om att det bara är Kristus – vår Frälsare och all mänsklig lycka – som är full av nåd! Det är just detta som är fullständig ånger: ett medvetande om vår kraftlöshet och brist på ånger, vår oförmåga att uppnå rättfärdighet utan Kristi nådefulla kraft. Och till detta en het, oupphörlig bön till Guds Son om läkedom och frälsning! Men Kristus kan inte bota dem som inte inser sin fördärvliga svaghet, som inte är redo att ta emot den Gudomliga nåden och som inte ber om läkedom. Och utan att själen blir frisk kan man inte gå in i det Himmelska Riket.

Det är just därför som myrrabärerskornas liv är så lärorikt för oss. De utmärkte sig inte för dygder som till exempel Maria Magdalena eller Marta innan de lärde känna sin Herre Jesus Kristus. Men sedan de fattat tro på Honom, sedan de med hela sin själ börjat älska Guds Son, blev de uppriktiga, sanna, rättfärdiga, självuppoftande, orubbliga, starka, tålmodiga och upplysta. De vände sig med levande tro till Kristus, de ändrade genast sitt sätt att leva och Kristus blev allt för dem. På så sätt fick de också allt som bara Gud kunde skänka dem! ”Sannerligen, jag säger er, – sade Kristus Frälsaren, – vad ni ber Fadern om i mitt namn, det skall Han ge er.” (Joh. 16:23.) Amen.

Nymartyren Metropoliten Serafim (Tjitjagov)

HISTORIA

Ikonostasen i Memels historia.

*Ikonostasen i vår kyrka på Majorsgatan 9b,
Stockholm, 1884*

Under Sjuårskriget andra hälften av 1700-talet ingick Ostpreussen en kort tid i det Ryska imperiet. År 1760 öppnades ortodoxa kyrkor i de tre strategiskt mest betydelsefulla städerna - i Königsberg Kristi Uppståndelses kyrka, i Pillau den Heliga Andes Nedstigandes kyrka och i Memel Kristi Förklarings kyrka. Till alla dessa kyrkor levererades samtidigt från Petersburg speciellt tillverkade ikonostaser. Till våra dagar har endast en av dem överlevt, den i Memel -

numera Klaipeda. Dess historia är känd hitintills nästan utan avbrott. Likväl är det en gammal historia, så helt fri från myter är den inte.

Den ikonostas det är frågan om kallas i SMI Memelikonostasen, Suvorovikonostasen eller den Elisabetanska ikonostasen. Härvid åsyftas beträffande det andra namnet inte bara den framstående härföraren Alexander Suvorov utan också hans far, Vasilij Ivanovitj Suvorov. Eftersom det är känt att Suvorov d.y. under Sjuårskriget var kommandant i Memel och Suvorov d.ä. guvernör över Ostpreussen så uppstod hos många en föreställning som växte till visshet att ikonostasen förfärdigades på initiativ av Suvorov d.ä. och att hans son, den blivande store härföraren förrättade sina böner framför denna ikonostas. Men kan man överhuvudtaget kalla den för Suvorovikonostasen?

För att klara ut den frågan skall vi försöka upprätta en kronologi över händelserna. Alltså måste vi vända oss till händelser under Sjuårskriget. Den 5 juli 1757 tvingade general Fermors kår med stöd av Östersjöflottan fästningen Memel att kapitulera. Denna hamnstad förvandlades under kriget till Rysslands militära huvudbas. Hit kom från Libau (Liepaja) premiärmajoren Alexander Vasilevitj Suvorov. Den tjugosjuårige officeren, som ännu inte hade deltagit i stridshandlingar, hade intendenturuppgifter och ingick i den krigskommissariemyndighet som hans far, Vasilij Ivanovitj, vid den tiden ledde. Suvorov d.y. innehade en tjänst som överproviantmästare, i vars uppgifter ingick utrustandet av de trupper som gick mot Tilsit.

I januari 1758 intog ryssarna Tilsit och Königsberg, nästan utan att möta motstånd. Kejsarinnan Elisaveta Petrovna förenade genom en ukas Ostpreussen med det Ryska imperiet och den lokala befolkningen svor trohetsed till den ryska Kronan. I oktober samma år befordrades Alexander Suvorov till överstelöjtnant och utnämndes den 8 november till kommandant i Memel. Hur länge han blev kvar i den befattningen är det svårt att säga, kanske bara några månader. Följaktligen anger Suvorov i sin självbiografi om detta faktum endast ett år, utan att gå in på

detaljer om sin tjänst på denna plats. Den blivande härföraren, som drömde om en verklig militär karriär, kämpade med sina uppgifter inom trossen och strävade med hela sin själ

Собор Христа Спасителя в Калининграде. Верхний храм открывается только по воскресеньям и большим праздникам. А нижний храм, где теперь находится Мемельский иконостас, открыт для прихожан постоянно

till krigsskådeplatserna. Det är känt att han i augusti 1759 deltog i striderna vid Kunersdorf, ett av de avgörande slagen under Sjuårskriget. Då tjänstgjorde han som jourhavande officer för Fermors division. I december samma år blev han emellertid återkallad till krigskommissarietjänst. Således måste hans far vända sig till kejsarinnan med en anhållan i vilken han skriver: "min son ... har på grund av sin ungdom en önskan och strävan efter att öva sig vidare i militära operationer och att fortsätta sin tjänst som tidigare vid regementet". Denna anhållan bifölls, Alexander Suvorov sändes till general G.G. Bergs kår. Därför återvände han inte till Memel. Och till öppnandet av Kristi Förklarings kyrka återstod då ytterligare omkring ett och ett halvt år.

Man kan med viss rätt och säkerhet säga att det under Suvorovs tid som kommandant i Memel fanns en ortodox kyrka, men en fältkyrka. Varje regemente i den ryska armén hade vid den tiden sin egen fältkyrka med en hopfällbar utrustning, bestående av ikonostas, altarbord och antimins. En sådan kyrka utgjordes av ett vanligt militärt tält och kunde förflyttas tillsammans med trupperna i krigstid.

Antagandet att ikonostasen i Memel såsom även de i de andra två preussiska städerna Königsberg och Pillau hade förfärdigats på hemställan från Vasilij Ivanovitj Suvorov under hans tid som guvernör i Ostpreussen kan heller inte bekräftas. Till denna post utsågs han i januari 1761. Vid den tiden hade i Königsberg redan en Uppståndelsekyrka inrättats i den gamla tyska kyrkan, invigningen skedde den 15 september 1760. Och i denna kyrka, kan man säga, kunde den blivande store härföraren Alexander Vasilevitj Suvorov förrätta sina böner, eftersom han besökte sin far i januari 1761. Suvorov d.ä. tjänstgjorde som guvernör allt som allt ett år, efter kejsarinnans död kallade Peter III ögonblickligen bort honom från Königsberg, och i början av januari 1762 återvände Vasilij Ivanovitj till Petersburg.

Som man kan se var Vasilij Ivanovitj Suvorovs tid som guvernör över Ostpreussen kort, men det väsentliga är att den är den avslutande etappen i vår historia. Kyrkorna i Memel, Königsberg och Pillau med all deras utrustning öppnades före hans ankomst till dessa trakter.

I själva verket låg initiativet till skapandet av ortodoxa kyrkor i dessa strategiskt viktiga städer hos en annan person. Ja, det var visserligen guvernören över Ostpreussen, men inte Suvorov utan hans föregångare, baron Nikolaj Andreevitj Korff. Redan i augusti 1758 vände han sig till kejsarinnan med en anhållan "*att avsända till Königsberg, Memel och Pillau en kyrka vardera med passande utrustning*". Elisaveta Petrovna avgjorde frågan genom att i april påföljande år (1759) befalla Synoden att "*i Königsberg, Memel och Pillau förbereda passande hus eller därvarande kyrkor*".

Den 20 juli 1760 anlände en delegation till Königsberg med arkimandrit Efrem i spetsen, medförande alla nödvändiga utensilier för att upprätta en kyrka. Kristi Uppståndelses kyrka invigdes där i september 1760, samma höst invigdes Kristi Förklarings kyrka i Memel och den 24 december 1760 Den Helige Andes Nedstigandes kyrka i Pillau.

Dessa kyrkors livsöde blev emellertid kort. I januari 1762 dör Elisaveta Petrovna. Den på tronen uppstigne Peter III, vilken som bekant var en beundrare av den preussiske konungen, ingår ett förbund med den tidigare fienden. Även om Katarina II rev upp detta förbund efter Peters snara störtande från tronen, avstod hon likväl från de erövrade territorierna. Den 8 juli utgavs en proklamation som befriade befolkningen i de annekterade områdena från trohetseden till Ryssland. I augusti påbörjades bortdragandet

av trupperna från Ostpreussen. På hösten 1762 forslades alla inventarier från kyrkorna i Königsberg, Pillau och Memel sjövägen till Sankt Petersburg och placerades i förråd i Peter-Paulskatedralen.

Efter någon tid överlämnades ikonostasen och inventarierna från kyrkan i Königsberg till Alexander Nevskij-lavran och ikonostasen från Pillau placerades i Konstakademiens kyrka. Till följd av detta kom alla dessa inventarier att gå förlorade, under vilka omständigheter är obekant. För ikonostasen från Memel började nu en lång vandring. 1767 kom man att tänka på den, när det blev nödvändigt att förnya de föråldrade inventarierna i den ortodoxa kyrkan i Stockholm. Redan 1760 hade sändebudet i Stockholm, greve I. Osterman, skrivit en begäran om detta. I brevet till Elisaveta Petrovna skrev han: "Efter min ankomst fann jag i Ers Kejsrerliga Majestäts härvarande grekisk-ryska kyrka inte bara skrudkammaren utan också alla inventarier samt själva ikonostasen så ålderstigna att de nästan inte gick att använda." Alla följande händelser som hade med maktskiftet och avslutandet av Sjuårskriget att göra drog ut på frågans lösning. Först sju år senare, genom en särskild ukas från Synoden av den 21 juni 1767 med nummer 141, föreskrevs det att Memelikonostasen skulle överlämnas till Kollegiet för Utrikes ärenden för att sättas upp i beskickningskyrkan i Stockholm. I september samma år korsade ikonostasen Östersjön på det svenska fartyget "Emmanuel" och tillsammans med den levererades skrudar, altare, inventarier och gudstjänstböcker. Fartyget råkade visserligen in i en svår storm och förliste i skärgården, men det kyrkliga godset skadades inte. Arbetena med att inrätta den nya kyrkan i Stockholm fullbordades på sommaren 1768 och den invigdes som Kristi Förklarings kyrka. Det är möjligt att själva ikonostasen gav den dess namn, eftersom Kristi Förklarings ikon var avbildad på den. Just från detta tillfälle börjar redogörelsen för Kristi Förklarings kyrkas historia i Stockholm. 1838 besökte den tjugoföråriga tronföljaren Alexander Nikolaevitj denna kyrka under sin stora Europatur. Således har den blivande tsaren-befriaren Alexander II bett framför den ikonostas som tidigare var Memelikonostasen. Kyrkan har bevarats till våra dagar men under de gångna åren har den bytt adress ytterligare sex gånger. Varje gång har det rört sig om någon hyrd lokal. Byggnaderna har åldrats, ibland har hyran höjts, därför har man varit tvungen att söka nya lokaler omkring tio gånger. Slutligen lät den ryska beskickningen år 1892 bygga ett hus i vilket också projekterades en lokal på tredje våningen för kyrkan. Denna lokal var större och den tidigare ikonostasen passade inte längre in i dess dimensioner. Genom en särskild beställning förfärdigades i Petersburg en ny ikonostas som gör tjänst ännu idag.

Memelikonostasen fann emellertid en ny hemmahamn i Tyskland - i Nikolauskyrkan i Hamburg som invigdes 1902. Det var en mindre kyrka som låg inne i en fastighet. När man började med bestyren kring inredningen kom S.V. Arsenjev, som tjänstgjorde som diplomat i Tyskland, att tänka på den ikonostas, som dittills hade funnits vid beskickningen i Stockholm. En präst i Hamburg, Nikolaj Wolpher, beskriver den lilla kyrkans interiör sålunda: "Från utsidan var detta kapell oansenligt med undantag för den Helige Nikolajs ikon som var uppsatt mellan fönstren. Inuti däremot lyste glansen av de ålderdomliga ikonerna i all sin härlighet tillsammans med den dynamiskt asymmetriska ikonostasen i barockstil. Denna storslagna ikonostas med dess ikoner skapade en särskilt hemtrevlig atmosfär i den lilla huskyrkan". Efter byggandet i Hamburg av den Helige Prokopioskatedralen började man fira gudstjänst allt mer sällan i huskyrkan. Av allt att döma hade de helt upphört på 1990-talet. Underhållet av denna starkt föråldrade lokal blev med tiden en allvarlig börda för ägaren - Furst Vladimirs brödraskap. Till slut fattades 1994 beslut om att stänga kyrkan och sälja själva huset. Den helige Nikolajs

kyrka "upphörde att existera, stilla och ljudlöst. Tyvärr bevarades inte fotografier som vittnade om den mångåriga epoken av rysk ortodoxi i Hamburg", skriver Nikolaj Wolpher. Samtidigt med stängandet av Nikolaoskyrkan uppkom för Furst Vladimirs brödraskap ännu en svår fråga: vad skulle man göra med Memelikonostasen? Den kunde kanske överlåtas till något tyskt museum. För den hade ju i alla fall ett stort historiskt och kulturellt värde. Å andra sidan var det fråga om konsekurerade ikoner inför vilka flera generationer ortodoxa hade bett. Efter att under så många år ha gjort tjänst i ortodoxa helgedomar i utlandet så var den värd ett bättre öde. Till att börja med överfördes den i mars 1995 för förvaring i den ryska beskickningen i Bonn. Men påföljande år (enligt protokoll av den 4 september 1996) återvände den till Ryssland tack vare initiativ från metropolit Kirill som då var chef för Avdelningen för utrikes kyrkliga förbindelser. Leonid Arinstein beskriver utförligt de övriga vandringar som detta monument kom att undergå i sin artikel. "Det antogs att utrikesministeriet skulle överlämna ikonostasen till Ryska federationens kulturministerium för restauration, varefter den skulle återlämnas till Ryska ortodoxa kyrkan för att sättas upp i någon av kyrkorna i f.d. Ostpreussen... Emellertid överlämnade Utrikesministeriet ikonostasen i dess befintliga skick till Kyrkan den 22 oktober 1996. - skriver L. Arinstein. "Under de därefter följande fem åren påbörjades heller inte någon restauration, och monumentet låg nedpackat i lådor i altarrummet i Korsupphøjelsens kyrka i Kaliningrad. Korrespondensen med anledning härav vittnar om bekymrad omsorg om ikonostasens öde såväl från Furst Vladimirs brödraskaps som Kaliningrads stifts sida. Brödraskapets ordförande Gleb Alexandrovitj Rar skrev: "Vårt brödraskap har överlämnat ikonostasen till fosterlandet på direkt begäran från administrationen i Kaliningrads oblast... men i stället för att som det var avtalat överlämna den till Grabarinstitutet för restauration skyndade man att överlämna den till Hans Helighet Patriarken. Kostnaderna för restaurationen skulle inte betalas av Kyrkan. Jag kan när som helst förete adekvat dokumentation. Jag befarar att trots omsorgsfull förvaring i Korsupphøjelsekyrkan kommer ikonostasen att förfalla till ett irreversibelt skick. Det finns ingen tid att spilla. Därför kommer vi i samverkan med Ryska Kulturfonden att göra allt vad på oss ankommer för att förflytta ärendet ur dess dödläge och rädda ikonostasen." (brev av den 2 juni 2001). Strax efter detta brev överlämnades ikonostasen till Tretjakovgalleriet för restauration.

Den helt restaurerade ikonostasen överfördes i juni 2005 till Kaliningrad för att sättas upp i kryptan till Frälsarkatedralen. På förslag från ordföranden i Furst Vladimirsällskapet G.A. Rar är kryptan ett minnesmärke över ryska soldater som fallit i Ostpreussen under Sjuårskriget och efterföljande krig. Denna krypta helgad åt Den icke av människohand skapade ikonon av Frälsaren och invigdes 27 september 2007 av metropolit Kirill av Kaliningrad och Smolensk. Så slutade Memelikonostasens mångåriga irrfärder - efter att praktiskt taget ha gjort en kryssning runt Östersjön har den nu återvänt till det forna Ostpreussen.

Margarita Artamanova

ALLMÄNT FÖRSAMLINGSMÖTE DEN 16 MAJ 2009

Med kyrkorådets medgivande hålles det årliga mötet för medlemmarna i Kristi Förklarings ortodoxa församling söndagen den 16 maj 2010 direkt efter liturgin i kyrkan.

Anm. 1. Alla i Sverige bosatta ortodoxa, ej yngre än 24 år och utan avseende till kön, ålder eller nationalitet och som genom sin skriftliga ansökan blivit införda i församlingsboken samt betalt den årliga församlingsavgiften, äger rätt att delta i församlingsmötet.

Anm. 2. De som inte finns införda i församlingsboken äger inte rätt att delta i församlingsmötet även om de är kända som trogna gudstjänstbesökare och givmilda understödjare av kyrkan.

Anm. 3. De församlingsmedlemmar som ännu inte hunnit erlägga församlingsavgiften för år 2010 — **1.000 kr** — ombedes göra detta **inte senare än 3 maj**. *De som lever under ansträngda ekonomiska omständigheter, kan erlägga medlemsavgiften uppdelad i mindre poster under hela året.*

D A G O R D N I N G:

1. Val av tre befullmäktigade att justera mötets protokoll.

2. Redogörelse av kyrkoherden för församlingens liv.

3. Ekonomisk redogörelse för 2009.

4. Budget för 2010.

Den ekonomiska redogörelsen för år 2009 och budgeten för år 2010 finns tillgängliga i kyrkan fr.o.m. lördagen den 8 maj. Alla som vill delta i församlingsmötet bör dessförinnan ha bekantat sig med församlingens ekonomi.

5. Avslutning av Revisionskommitténs granskning.

6. Val av en medlem till kyrkorådet med anledning av att mandattiden har utlöpt för **Jurij Gourman**.

Valberedningens förslag av kandidater till valet:

Jurij Gourman

Roman Nemchinov

Ludmila Lindgren

**Om någon vill föreslå andra kandidater skall valberedningen
(Natalia Markin tel: 08-755-68-05, Olga Andersson tel: 070-9410111 eller
Kristina Wemmenhög tel:08-541-360-12)
Kontaktas senast 14 dagar före församlingsmötet**